

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1) ประชากร ได้แก่ ครูปฐมวัย โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จาก 50 สำนักงานเขต โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนตามการปฏิบัติราชการของสำนักงานเขต ที่ให้การปฏิบัติราชการมีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ เศรษฐกิจ สังคม วิถีการดำรงชีวิตของประชาชน ได้แก่ กลุ่มกรุงเทพกลาง กลุ่มกรุงเทพใต้ กลุ่มกรุงเทพเหนือ กลุ่มกรุงเทพตะวันออก กลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือ กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้ (สำนักงานการศึกษา, 2556) มีครูปฐมวัยจำนวน 1,959 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) คำนวณกลุ่มตัวอย่างครูปฐมวัย ได้จำนวน 280 คน

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ คือ

ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ตามจำนวนกลุ่มของสำนักงานเขตจำนวน 6 กลุ่ม ๆ ละ 1 คน รวม 6 คน และครูที่มีผลงานด้านภาษาไทยและด้านการสอน ตามจำนวนกลุ่มของสำนักงานเขต จำนวน จำนวน 6 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน รวม 24 คน รวม 30 คน

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและประเด็นในการสนทนากลุ่ม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ แบบประเด็นในการสนทนากลุ่ม 1 ฉบับ จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยึดกรอบแนวคิดในการศึกษา เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2. ประเด็นที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการสอนทักษะการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยข้อความครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการสอนทักษะการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็นที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ที่เกี่ยวกับรูปแบบวิธีสอนทักษะการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้เบื้องต้นมาสร้างแบบสอบถาม มีรายละเอียดและลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ

2. กำหนดเนื้อหาและรูปแบบของคำถามในแบบสอบถามและประเด็นในการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษาวิจัยและมีลักษณะที่ทุกคนสามารถเข้าใจและตอบให้ข้อเท็จจริงได้ โดยให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3. สร้างแบบสอบถามและประเด็นในการสนทนากลุ่ม ตามรูปแบบและอยู่ในขอบเขตเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้

4. จัดแบบสอบถามและประเด็นในการสนทนากลุ่ม ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำไปปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความชัดเจน ความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหาที่จะถาม เป็นการ

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เป็นแบบวัดที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุง แล้วนำกลับไปทดลองใช้กับครู จำนวน 30 ราย (ข้าราชการที่เป็นผู้บริหารและครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้) หลังจากนั้นนำกลับมาตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่นของข้อมูลโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อเข้าทำการเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือให้แต่ละโรงเรียน นัดหมายกลุ่มตัวอย่าง ล่วงหน้าโดยชี้แจงทำความเข้าใจ เพื่อให้ได้ทราบถึงวัตถุประสงค์และการกรอกข้อมูลตามความเป็นจริงให้มากที่สุด

การเก็บข้อมูลในการวิจัยแบ่งเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

1. การศึกษาเอกสาร (Document study) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และใช้เป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล
2. การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)
3. การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในลักษณะของการอธิบาย วิเคราะห์เอกสารที่เป็นแหล่งข้อมูล และข้อมูลที่ได้แบบสอบถาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดกลับมาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วน แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและใช้สถิติ ได้แก่

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลปัจจัยการเรียนการสอน และสภาพและปัญหาการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 การหาความสัมพันธ์ของตัวแปรและการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

1.3 ข้อมูลตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) นำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

2. ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอต้นแบบวิธีสอนทักษะการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ในแต่ละกลุ่มโรงเรียน

ลักษณะของแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีรายละเอียดดังนี้

5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตตาม เกณฑ์จุดกลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อทดสอบสมมติฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีสอนทักษะการอ่านภาษาไทยจำแนกตามสถานภาพทั่วไป โดยใช้ค่า t-test และ F-test (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe'

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ : ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)

สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

1) ร้อยละ (Percentage)

2) ค่าเฉลี่ย (Mean)

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

- 1) การเปรียบเทียบความแตกต่างโดย t-test
- 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)
- 3) การวิเคราะห์ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแปรปรวนเป็นรายคู่
โดยวิธีของ Scheffe'